

Motion till riksdagen 2025/26:2712

av **Markus Wiechel (SD)**

Förenklingar för företagare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av en småföretagarombudsman och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att bilda en företagsfond för ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bakgrund och vision

Fyra av fem nya jobb i Sverige kommer från småföretagen och 96 procent av företagen i Sverige består av noll till nio anställda. Den borgerliga regeringen påbörjade efter valvinsten 2006 ett arbete med att förenkla reglerna för företagen. Trots någorlunda stora satsningar med minskade administrativa kostnader för småföretagare ansåg fortfarande en majoritet att regelbördan snarare hade blivit tyngre och på skatteområdet ansågs de administrativa kostnaderna till och med ha ökat. Riksrevisionen har sedan granskat detta och konstaterat att de vidtagna åtgärderna inte har satts in där de får störst effekt. I kombination med att öka lönsamheten för företagare, minska risken och minska bördan kring exempelvis bokföring måste en satsning göras för att förbättra möjligheten att på ett enkelt sätt starta och driva företag samt uppmuntra fler att våga göra verklighet av sina idéer.

Byråkrati behövs för att säkerställa någon form av ordning och förenkla vissa processer. Det är när den gör det motsatta som det blir till ett problem och därför har begreppet byråkrati fått en negativ klang i vardagligt språk. Byråkratin måste hela tiden granskas för att det ska gå att upprätthålla en någorlunda stabil utveckling där den börda som är förknippad med det är värd mödan. Det får aldrig bli så att krånglet hindrar människor från att nå sina mål. Därför behövs tydliga, enkla, förutsägbara och ändamålsenliga regler som gynnar tillväxt snarare än tvärtom. Lyckligtvis är Sveriges utgångsläge ganska gott, då vi till skillnad från många andra länder till stor del slipper storskalig korruption.

Näringslivets regelnämnd (NNR) presenterade under år 2010 en regelagenda för åren 2011–2014. Denna agenda innehöll bland annat förslag om ett breddat och fördjupat förenklingsarbete för att företag skulle få det lättare att växa. Förenklingsarbetet var tänkt att genomföras på samtliga nivåer parallellt – kommunal, regional, nationell och internationell nivå – och det skulle omfatta både nya och existerande regelverk samt en förbättrad regeltillämpning. Tack vare ett pilotprojekt av NNR där 280 kommuner kom med ett resultat kunde man se att det trots stora skillnader i reglerna fanns betydande skillnader mellan kommunerna. Ett av skälen till detta sägs ha varit de olika handläggningstiderna för samma typ av ärenden, men i övrigt är det oklart varför det såg ut som det gjorde. En form av översyn behövs för att se hur företagens villkor kan bli lika, oavsett var i landet som enskilda företagare verkar.

Regelrådet inrättades år 2008 som ett led i den dåvarande regeringens arbete med regelförenkling för företag. Det är i grunden ett positivt arbete som förs i rådet och oberoende granskningar av tillkommande regler är något man bör ta vara på för att minska onödigt regelkrångel. Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar av författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag. Regelrådets mandat skulle kunna breddas, för att effektivisera arbetet ytterligare och stärka företagens möjligheter och framtida potential. Bland annat genom att Regelrådets yttranden beaktar samtliga konsekvenser av regelgivning för företag, inte enbart företagens administrativa kostnader.

Rent generellt skulle det med fördel kunna ske en ordentlig förändring för att säkerställa att kommande regler inte skadar mer än vad de gör nytta. För en enskild företagare kan nya regler förändra vederbörandes förutsättningar avsevärt. I samband med att nya regler tillkommer bör det göras beräkningar av företagens totala regelkostnader (finansiella, materiella och administrativa). Ett enhetligt regelverk för konsekvensanalyser kan likaså införas för att kunna se vilka effekter den nya regeln får. Så fort en ny regel ska införas kan berörda parter också få ta del av processen för att se över vilka alternativ som finns. Onödiga regleringar som skadar mer än de gör nytta kan på detta sätt undvikas i ett tidigt skede. Sist men inte minst vore det bra med någon form av uppföljning ett par år efter att en ny reglering införts.

Småföretagarombudsman

Det är de små och medelstora företagen som är ryggraden i Sverige. Småföretagen behövs och det är dessa som tvingas att bära en stor del av bördan för att det ska finnas en god möjlighet till sysselsättning framöver. Tyvärr saknar småföretagarna idag någon som ser över deras intressen, inte minst om en konflikt leder så långt som till domstol. Regeringen bör därför införa en småföretagarombudsman som ges i uppdrag att bevaka marknaden och försvara mindre företagens intressen i domstol. Företagare ska ha chansen att vända sig till ombudsmannen om de anser att de behandlats felaktigt. De bör likaså kunna vända sig till ombudsmannen om det har tagit orimligt lång tid att behandla ärenden med staten. En småföretagarombudsman skulle samtidigt verka för ett bättre företagarklimat genom att uppmärksamma regering och beslutsfattare på konkreta brister i företagsklimatet.

I hela EU, där de flesta av företagen har sina marknader, är nästan samtliga företag små eller medelstora. Det är samtidigt en oerhört stor skillnad mellan de som ensam driver sina företag och de som har en hel företagsgrupp. För de som vill få mer tid till det faktiska arbetet att få företaget att växa och slippa onödig byråkrati finns mer att göra i Sverige, samtidigt som det hela tiden bör ske en översyn över gällande företagsklimat. Regeringen bör se över möjligheten att införa en småföretagarombudsman.

Företagsfond för ungdomar

Entreprenörskap och företagande är en förutsättning för svensk välfärd då det skapar arbetstillfällen och genererar skatteintäkter. Unga företagare har inte bara ett långt liv framför sig, de kan även besitta nya idéer och kreativa lösningar som inte är lika vanliga hos vuxna. Samtidigt kan det vara svårt för yngre att hävda sig på arbetsmarknaden, få finansiering till nya projekt och få någon som tror på nya idéer.

För att underlätta för unga entreprenörer skulle en nationell entreprenörsfond för ungdomar i Almis regi, tillsammans med näringslivet, vara ett sätt att underlätta för ungdomar att få finansiering. Entreprenörsfonden kan möjliggöra för ungdomar att söka kapital för sina företagsidéer men också underlätta för nya innovationer inom befintliga verksamheter. Representanter för näringslivet kan sitta med som yrkes- och investeringskunniga och kan vid intresse också själva gå in med eget kapital i företagen eller bidra med sina kunskaper. Ambitionen med projektet måste vara att investeringar i företagande till så stor del som möjligt ska komma ifrån den privata sektorn och att staten därmed inte agerar riskkapitalbolag med våra gemensamma skattepengar.

Det finns redan idag projekt som drivs av näringslivet där man hjälper nystartade företag genom fadderverksamhet. Ett exempel på detta är den så kallade Företagsfabriken, som är en del av ett projekt som heter Science Park. Ett samspel med befintliga organisationer kan vara lämpligt.

Markus Wiechel (SD)